

sta še vedno v gradu. Kadar pride gospod Vladko na oddih in počitek k svojim ljubim domačim v grad, da vsaki po tri cekine v dar, nekdanjemu pastirčku Jančku, ki je tudi še vedno pri hiši, zdaj za kravarja, pa nič, ker bi bil s svojim nespametnim govorjenjem kmalu zakrivil, da bi se bila Vladku pristudila šola in bi ne bil on danes to, kar je. To dobro ve Janček kravar; zato se pa vselej, kadar vidi v rokah kuharice in hišne cesarske cekine, potolče po neumni butici, pomežikne samsebi in zarentači: „He he, čemu sem ga pa plašil, čemu sem ga pa, he-he!“ . . . No, pa zadnjič je dobil tudi Janček kravar tri svetle cekine. Ho, to jih je gledal z veseljem! In kadar nanese prilika, jih kaj rad pokaže in govoriči: „He-he, he-he: čigava je ta podoba? — Cesarjeva, ne? In tam, kjer je sam cesar doma, tam je naš Vladko gospod, velik gospod. Mislim, da prvi za cesarjem in zato si nakuje, mislim, cekinčkov, kolikor se mu jih le zljubi, he-he, he-he!“ . . .

Slepa Nežica.

Gledaj sem stanoval pri dobri gospe, ki je imela štiri otroke, tri dečke in eno deklico.

Deklici je bilo ime Nežica, in je bila najstarejša med otroki. Izpolnila je takrat jedva dvanajsto leto.

Ali dasi jo je njena mamica imela zelo rada in so jo njeni bratci ljubili iskreno, so vendar želeli vsi njeno smrt.

Dobra njena mamica mi je povedala, da je Nežica slepa. Tudi mi je pravila, da so jo že nekateri zdravniki zdravili, ali ozdraviti je niso mogli. Ona je še vedno slepa, revica!

„Kdaj pa je oslepela?“ vprašam nesrečno mater.

„Pravzaprav ne vem, od kdaj je slepa,“ mi odgovori dobra gospa.

„Ali je že od rojstva slepa?“ vprašam dalje.

„Ne, takrat je bila popolnoma zdrava,“ odgovori gospa. „Ko je bila stara eno leto in sedem mesecev, sem prvokrat opazila, da je revica slepa.“

Ker bi bil rad videl to nesrečno dete, sem poprosil gospo, naj mi pokaže slepo Nežico.

Nikdar bi ne bil mogel verjeti, da je deklica slepa, ko bi mi tega ne bila povedala njena mamica!

Te njene, lepe, velike in navidezno tako zdrave oči — pa bi bile slepe? Kje je to mogoče!

Toda resnica je bila, bridka resnica!

Vsak dan sem potem obiskal to mlado bolnico-slepico.

Izprva se me je hala in ni mnogo govorila z menoj. Samo na moja vprašanja je odgovarjala.

Ali v zimskih dolgih večerih se me je privadila in zelo rada je govorila potem z menoj.

Ln dostikrat sem jo slišal, ko je mamico povpraševala po meni. No rekla mi je, kakor so mi rekli njeni bratci: „Gospod Anton.“

Ln kaj sva govorila z revico Nežico? — O, govorila sva mnogo.

Ona me je izpraševala, kadar sem prišel k njej: „Gospod Anton, ali ste prinesli kaj bonbončkov? Ali mi boste pripovedovali o zakleti kači, o zakletem gradu, o pasjeglavcih?“

Natanko tako je vpraševala, kakor je slišala svoje tri bratce. Ln jaz sem ji rad pripovedoval tiste pravljice o pasjeglavcih, o zakletem gradu in o zakleti kači.

Včasih sem ji pravil tudi o nebeškem raj, o angelcih, o svetnikih in popisoval veselje nebeških prebivalcev. Skratka, mnogo sem ji pravil, ker so bili tako dolgi tisti zimski večeri, in je ona tako rada poslušala.

Dosti sem ji pravil, ali o krasoti naše zemlje in svetlobi rumenega solnca ji nisem črhnil niti besedice.

Kajti videl sem, da bi rada njena nedolžna dušica zvedela nekaj; saj so ji po vsakem vprašanju zatrepetale ustnice. Še bi bila rada nekaj vprašala, ali prosila, ne vem. Ln potem bi še huje trpela.

Ln ko sem odhajal od nje, me je vedno vprašala, kakor njeni bratci: „Gospod Anton, ali pridete kmalu spet?“

„Seveda, seveda, Nežica,“ sem jo potolažil. Smilila se mi je v dno duše.

Bilo je nekaj tednov po Veliki noči. Spomlad je bila že odposlala svoje sle po celi deželi. In razšli so se ti sli po celi deželi. In zacveteli so beli zvončki po vrtovih in rumene trobentice po osojnih tratah, in veternice in druge gozdne cvetice so spletale pisane vence, da pozdravijo prihajajočo vigred.

Na neko nedeljo popoldne torej v tisti pomladi me pokliče mamica slepe Nežice.

„Gospod Anton, Nežica vprašuje po vas.“

Takoj grem k slepi revici. Zakaj bi ne šel tolažit sirotice, ki tako zelo potrebuje tolažbe?

Takoj pri vstopu me je začutila.

„Gospod Anton, povejte mi kaj o svetu,“ me zaprosi nedolžni otrok.

Mene je skoraj zmešala ta njena čudna prošnja.

Pa kmalu sem se spomnil, da so imele njene ustnice po vsakem njenem govorjenju še neko, meni in njej neumljivo prošnjo.

Čudna se mi je zdela njena prošnja, in čudno se mi je zdelo njeno danes izredno blede lice. Nemirna je bila tudi zelo.

Menda je vse to vplivalo name, da sem ji jel pripovedovati o lepoti in krasoti naše zemlje, in pravil sem ji, kako je vse živo in lepo ravno sedaj, kako vse cvete, dehti in živi.

Potem sem ji naslikal s svojimi besedami človeka, kako je on lep in dober. Rekel sem ji, da je krona vsega, kar je Bog ustvaril, in da je tudi ona tako lepa in dobra. Povedal sem ji, da so njena mamica in bratci tudi tako lepi in dobri. Tudi sem ji zatrdil, da jo imamo vsi tako radi!

Tedaj pa pokliče Nežica svojo mamico in bratce. Saj je poznala vsakega izmed nas menda po glasu in hoji, ali kako?

In objela je svojo mamico in objela svoje bratce, vsakega posebe, in jim zašepetala na uho: „Kako bi te rada videla!“

Tudi mene je objela in rekla na uho: „Gospod Anton, kako bi rada videla svet; ali vem, da sem slepa!“

Po teh besedah se mi je pa zdelo, da je prišlo nekaj mrtvaškega v to sobo. Kmalu po tem dogodku se je ločila mlada in lepa dušica od telesa slepe Nežice ter pohitela med svoje bratce — med angelce - krilatce.

In plakal sem za Nežico - slepico. Da, plakal sem, kot plaka malo dete.

In vsi smo plakali za našo revico, a vendar so bile naše duše upokojene.

Še tisto popoldne so ji napravili črni možje lep mrtvaški oder.

Jaz pa sem šel vun v naravo, kjer sem nabral lep šopek prvih pomladanskih cvetic, ki jih nikdar ni mogla ta revica gledati in občudovati njihove krasote.

Položil sem te trobentice, marjetice in zvončke na njeno vzglavje, potem pa pokleknil in molil, naj prosi zame Boga v nebeških višavah njena mlada dušica ...

Anton Antonov.

Pomladno jutro.

Hribi žarijo,
zora je vstala,
v nebesnih višavah
dan se rodi.

Cvetke dremotne,
poluzaspane,
brišejo rosne,
trudne oči.

Zvončki zvonijo
sestricam v jutro:
„Brzo vstanite,
dan se rodi!“

Rože so vstale
tiho kramljale:
„Dobro je solnčece,
vse oživi!“

Fr. Lovšin.

